

Силабус
навчальної дисципліни
Сучасні інформаційні технології
2025-2026 навчальний рік

Освітньо-професійна програма Логопедія
Спеціальність А6 Спеціальна освіта
Галузь знань А Освіта
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Викладач (і)	Алексеева Ганна Миколаївна
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/fmkto/structure-fmkto/kaf-ktun/composition-ktun/alekseeva/
Контактний тел.	
Е-mail викладача:	alekseeva@ukr.net
Графік консультацій	ПН 14.30-16.30 СБ 14.30-16.30

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
4/120	20	20	80	екзамен

Семестр: весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: інформаційні технології, спеціальна освіта, логопедія, корекційні ресурси, інклюзивні технології.

1.1. **Мета та предмет курсу:** ознайомлення з інформаційно-технологічними засадами використання цифрових засобів у спеціальній освіті та логопедичній практиці, їх можливостями, місцем і роллю у професійній діяльності, формування навичок роботи з цифровими освітніми та корекційними ресурсами, засвоєння основних вимог до підготовки навчальних і корекційних матеріалів, а також ознайомлення з можливостями використання інформаційних технологій у процесі корекції мовленнєвих порушень.

Предметом є вивчення та застосування новітніх інформаційних технологій у контексті спеціальної освіти та логопедичної діяльності. Дисципліна охоплює широкий спектр тематик – від базових принципів роботи з цифровими освітніми та

корекційними ресурсами до використання інструментів обробки, аналізу та візуалізації інформації, а також вивчення сучасних підходів до організації корекційно-розвиткової роботи та підтримки осіб з особливими освітніми потребами в умовах цифровізації освіти.

Компетентності та програмні результати навчання:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності :

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-11. Здатність використовувати цифрове обладнання, системне та прикладне програмне забезпечення (застосунки, у т. ч. онлайн), мережу Інтернет для розв'язання професійних завдань.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

СК-14. Здатність до роботи із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Опанування дисципліною «Сучасні інформаційні технології» забезпечить програмні результати навчання (ПР) (за стандартом):

РН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

РН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби раннього втручання, розвитку і корекції, навчання і виховання, реабілітації і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

РН15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.

РН18. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

Зміст курсу:

Модуль 1: Основи інформаційних технологій

Тема 1. Вступ до сучасних інформаційних технологій

Історія розвитку інформаційних технологій. Основні тенденції сучасного ІТ-

світу. Роль інформаційних технологій у сучасному суспільстві. Вплив ІТ на освітній процес.

Тема 2. Принципи та методи пошуку, аналізу і синтезу інформації.

Методи пошуку інформації. Техніки аналізу отриманої інформації. Процес синтезу інформації. Використання інструментів для автоматизації цих процесів.

Тема 3. Використання програмних продуктів, бібліотечних ресурсів та електронних технологій у професійній діяльності.

Огляд основних програмних продуктів для освіти. Використання бібліотечних ресурсів у цифровому форматі. Електронні технології у сучасному навчальному процесі.

Тема 4. Практичні навички роботи зі спеціалізованими інформаційними системами та інструментами.

Види спеціалізованих інформаційних систем. Основні інструменти роботи в цифровому просторі. Адаптація цих систем для потреб дошкільної освіти.

Модуль 2: Самоосвіта і саморозвиток в епоху інформаційних технологій

Тема 1. Методи та техніки самостійного навчання в цифровий час.

Визначення та основні принципи самостійного навчання. Методи самостійного навчання в цифровому середовищі. Використання технологічних інструментів для підтримки самостійного навчання. Принципи організації ефективного самостійного навчання.

Тема 2. Ресурси для самоосвіти: від традиційних до електронних.

Традиційні ресурси для самоосвіти: бібліотеки, підручники, журнали. Електронні ресурси: онлайн-курси, вебінари, електронні бібліотеки. Оцінка якості та вибір ресурсів для самоосвіти. Переваги та недоліки різних типів ресурсів

Тема 3. Розвиток критичного мислення та навичок аналізу інформаційних ресурсів.

Визначення та значення критичного мислення. Методи та техніки аналізу інформації. Вплив інформаційного навантаження на процес прийняття рішень. Розвиток навичок критичного аналізу інформаційних ресурсів.

Тема 4. Використання спеціалізованих інструментів та ресурсів для потреб дошкільної освіти.

Принципи пошуку інформації для професійних потреб. Техніки адаптації знайденої інформації. Використання спеціалізованих інструментів та ресурсів. Практика пошуку та адаптації інформації.

Модуль 3: Соціальна взаємодія та технології в контексті дошкільної освіти

Тема 1. Інформаційні технології як засіб формування толерантності і гуманного ставлення.

Вплив інформаційних технологій на формування стереотипів. Технології для формування культури спілкування та взаємоповаги. Інтерактивні підходи до навчання толерантності.

Тема 2. Взаємодія зі спільнотами через інформаційні платформи та мережі.

Поняття та типи спільнот у цифровий час. Інструменти для взаємодії з різними спільнотами. Стратегії залучення спільнот до навчального процесу. Ризики та виклики онлайн-взаємодії.

Тема 3. Рефлексія та самоаналіз у професійній діяльності фахівця з дошкільної освіти.

Значення рефлексії для професійного росту. Техніки самоаналізу та рефлексії. Використання технологій для самоаналізу професійної діяльності. Створення портфоліо професійної діяльності в електронному форматі.

Тема 4. Розробка проектів з використанням інформаційних технологій для роботи з особами з особливими освітніми потребами.

Основи розробки проектів для потреб дошкільної освіти. Технологічні рішення для підтримки осіб з особливими потребами. Створення адаптивних навчальних матеріалів. Презентація та впровадження розроблених проектів у навчальний процес.

Модуль 4: Адаптація інформаційних технологій для потреб осіб з особливими освітніми потребами

Тема 1. Основи інклюзивних інформаційних технологій.

Визначення інклюзивних інформаційних технологій. Історичний аспект розвитку інклюзивних технологій. Принципи дизайну для усіх в інформаційних технологіях. Переваги інклюзивних технологій для освітнього процесу.

Тема 2. Адаптивні технології та програми для осіб з різними видами порушень.

Поняття адаптивних технологій та їх роль. Технології для осіб із зоровими порушеннями. Технології для осіб із слуховими порушеннями. Технології для осіб із руховими порушеннями та іншими особливими потребами.

Тема 3. Практичний досвід використання адаптивних технологій у навчанні.

Історії успіху використання адаптивних технологій. Застосування технологій в різних вікових групах. Методи інтеграції адаптивних технологій у навчальний план. Виклики та можливі труднощі при впровадженні.

Тема 4. Майстер-класи з використання сучасних інструментів для фахівців з дошкільної освіти.

Перегляд сучасних інструментів для фахівців з дошкільної освіти. Практичні прийоми роботи з цифровими ресурсами. Адаптація існуючих інструментів для конкретних потреб дітей. Обговорення кейсів та обмін досвідом.

Методи навчання:

методи організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів: словесні (розповідь, пояснення, бесіда, лекція, навчальна дискусія), наочні (ілюстрації, презентації), практичні (розв'язування задач, виконання вправ) з використанням засобів дистанційного навчання (інтерактивні відеоконференції і консультації на платформі Zoom та месенджери (Telegram, Viber);

пояснювально-ілюстративний; частково-пошуковий (евристичний); проблемний виклад навчального матеріалу; індуктивні, дедуктивні, метод аналогій, самостійна робота з науково-методичними джерелами та електронним навчально-методичним комплексом дисципліни.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять)

обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме: самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Навчальний курс передбачає лекційні і практичні заняття, самостійну та індивідуальну роботу здобувачів. За підсумками лекційних занять здобувачі мають підготувати відповідний конспект основних теоретичних питань навчального курсу. Практичні заняття передбачають усне опрацювання теоретичного матеріалу та дискусію за темою, а також розв'язування практичних задач. Підготовка завдань до самостійних та індивідуальних робіт здійснюється у друкованому або електронному вигляді за визначеним шаблоном (формат MicrosoftWord або PowerPoint) та передбачає усне опитування здобувачів за певною темою та результатами самостійного розв'язування задач протягом заняття або на груповій/індивідуальній консультації. Для зручного опрацювання здобувачами змісту курсу передбачено використання навчально-методичних матеріалів, розташованих на платформі Moodle у відповідній вкладці сайту БДПУ.

У рамках курсу ми дотримуємося загальних політик використання штучного інтелекту в освітній, викладацькій та науковій діяльності, відповідно до

законодавства України, включаючи закони "Про авторське право і суміжні права", "Про національну безпеку України", "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі", а також національну Концепцію розвитку штучного інтелекту. Регулятивні положення також враховують стратегічні розвідки інших навчальних закладів, наприклад, стратегію розвитку Бердянського державного педагогічного університету.

Політика освітньої компоненти ґрунтується на засадах академічної доброчесності, прийнятої в Університеті (https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/akademdobrochesnist-_sayt.pdf). Не допускається академічний плагіат, фальсифікація і фабрикація даних, списування; забороняється використання здобувачами освіти додаткових джерел інформації під час оцінювання навчальних результатів (у тому числі засобами електронного зв'язку). Якщо у ході освітньої діяльності здобувач використовує інтернет-ресурси, штучний інтелект або інші джерела інформації, він має про це обов'язково вказувати (наводити відповідні посилання).

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність:

технічне (комп'ютер, проектор); програмне (PowerPoint, Excel, Word, Moodle); наочність (презентації у форматі PowerPoint).

Система оцінювання та вимоги:

- індивідуальне опитування;
- поточне тестування;
- екзамен.

Система оцінювання та вимоги:

Поточне тестування та самостійна робота					Екзамен	Сума
<i>T1</i>	<i>T2</i>	<i>T3</i>	<i>T4</i>	<i>T5</i>	50	100
10	10	10	10	10		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
90 – 100	A
78 – 89	B
65 – 77	C
58 – 64	D
50 – 57	E
35 – 49	FX (з можливістю повторного складання)
1 – 34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел

Базова

1. Березовська Л. І., Березовская Л. И. Технології викладання фахових методик дошкільної освіти: навчальний посібник. 2022.
2. Березовська Л. Формування комунікативно-мовленнєвої компетентності соціальних працівників у процесі професійної підготовки : монографія. Івано-Франківськ : НАІР, 2020. 412 с.
3. Вдович С. М., Палка О. В. Сучасні освітні технології мовної підготовки майбутніх фахівців сфери обслуговування : метод. посіб. Київ : Педагогічна думка, 2013. 128 с.
4. Зайцева Л. І. Формування математичної компетентності у дітей дошкільного віку: навч. посіб. : СТАТУС, 2021. 296 с.
5. Інформатика. Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології: Підручник, 2-ге вид. К.: Каравела, 2008. 640 с.
6. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті : словник. Київ : ЦП Компринт, 2019. 134 с.
7. Маркова Є.С. Інформаційні технології навчання. Навчально-методичний посібник Запоріжжя, «Просвіта», 2012. 118 с.
8. Мінгальова, Ю. І., Кривonos, М. П., Яценко, О. І., & Кравчук, В. В. (2023). Інформаційно-комунікаційні технології: методичні рекомендації до організації самостійної/індивідуальної роботи.
9. Морзе Н.В. Інформатика: експериментальний підручник для 10 кл. К.: Вид. Корбуш, 2008. 592 с., іл.
10. Морзе Н.В. Методика навчання інформатики: Навч. посіб.: У 4 ч. К.: Навчальна книга, 2003. Ч. І.: Загальна методика навчання інформатики. 254 с.
11. Морзе Н.В. Основи інформаційно-комунікаційних технологій. К.: Видавнича група ВНУ, 2007. 352 с.
12. Омельченко К. В. и др. Навчально-методичний комплекс дисципліни "Інформатика (загальний курс)". 2022.
13. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : наук.-метод. посібн. Київ : Видавництво А.С.К., 2004. 192 с.
14. Співаковський О.В., Петухова Л.Є., Коткова В.В. Інформаційно-комунікаційні технології в початковій школі: Навчально-методичний посібник для студентів напрямку підготовки «Початкова освіта». Херсон: Айлант, 2012. 386 с.
15. Чекан О. І. Застосування комп'ютерних технологій у професійній діяльності вихователя дошкільного навчального закладу : навч. посіб. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2015. 184 с.
16. Швачич Г. Г, Толстой В. В., Петречук Л. М., Іващенко Ю. С., Гуляєва О. А., Соболенко О. В. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології : навч. посіб. Дніпро: НМетАУ, 2017. 230 с.

17. Яровий К. В., Кудінов В. А. Мультимедійний навчальний посібник з навчальної дисципліни "Інформаційні та комунікаційні технології". –2023.

Допоміжна

18. Савінова Н. В., Берегова М. І., Борулько Д. М. Інформаційні технології та технічні засоби корекційного навчання. 2019.

19. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки. URL: <https://rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>.

20. Стрельников В. Ю. Бріченко І. Г. Сучасні технології навчання у вищій школі : модульний посібник для слухачів авторських курсів підвищення кваліфікації викладачів МІПК ПУЕТ. Полтава : ПУЕТ, 2013. 309 с.

21. Стрельников В. Ю. Застосування засобів сучасних технологій навчання у підготовці кадрів для системи спеціальної освіти. Редакційна колегія. 2020. С. 346.

22. Сучасні технології формування логіко-математичної компетентності в дітей дошкільного та молодшого шкільного віку / за заг. ред. Н. П. Тарнавської., Н. Ю. Рудницької, Ю. М. Мурашевич. Житомир: ФОП «Левковець», 2015. 430 с.

23. Чупахіна С. В. Формування готовності майбутніх учителів до використання інформаційних технологій (ІТ) в інклюзивному навчанні учнів з особливими освітніми потребами : дис. 2021.

24. Ясентюк С. Блоки Дьєнєша для логіко-математичного розвитку дітей. Вихователь-методист дошк. закл. : щоміс. спеціаліз. журн. 2019. № 5. С. 59–64.

Інформаційні ресурси

25. Андрієвська В.М., Олефіренко Н.В. Мультимедійні технології у початковій ланці освіти [Електронний ресурс]. Інформаційні технології і засоби навчання. – 2010. – №2 (16). Режим доступу до журналу: <http://www.ime.edu-ua.net/em.html>.

26. Безкоштовна інформаційна система для шкіл, дитячих садків та інших організацій <http://klasnaocinka.com.ua>

27. Безпека дітей в Інтернеті <http://onlandia.org.ua>

28. Електронне фахове видання «Інформаційні технології і засоби навчання» <http://www.ime.edu-ua.net>

29. Інтернет-підтримка вивчення інформатики у загальноосвітніх навчальних закладах <http://sites.google.com/site/informatikavskoli>

30. Інформатика в Україні <http://www.osvita.info>

31. Інформатика та інформаційно-комунікаційні технології в школі <http://www.klyaksa.net>